

LENNULIIKLUSTEENINDUSE AS
ESTONIAN AIR NAVIGATION SERVICES

KINNITATUD
Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi
üldkoosoleku
18. aprilli 2002.a.
protokolliga nr. *6*..

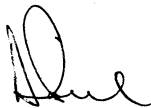
MAJANDUSAASTA ARUANNE

2001

Ärinimi:	Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts
Äriregistri kood:	10341618
Aruandeperiood:	01.01.2001 – 31.12.2001
Aadress:	Lennujaama tee 2 Tallinn 11101
Telefon:	+372 625 8230
Faks:	+372 625 8200
E-mail:	eaans@eaans.ee
Kodulehekülg:	www.eaans.ee

Jaan Tamm
Juhatuse esimees

Are Piel
Juhatuse liige

Tanel Rautits
Juhatuse liige

Tallinn 2002

Sisukord

Sisukord	2
Info ettevõtte kohta	3
1. Tegevusaruanne	4
1.1. Tegevuskeskkond	4
1.2. Turg ja turundus.....	4
1.3. Majandustegevus	7
1.4. Tariifid	8
1.5. Investeeringud	9
2. Raamatupidamise aastaaruanne	10
2.1. Juhatuse deklaratsioon	10
2.2. Bilanss	11
2.3. Kasumiaruanne	13
2.4. Rahavoogude aruanne.....	14
2.5. Omakapitali muutuste aruanne	15
2.6. Aastaaruande lisad	16
2.6.1. Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusskeemid ja arvestusmeetodid	16
2.6.2. Likviidsed vahendid.....	19
2.6.3. Ostjatelt laekumata arved	20
2.6.4. Maksude tagasinõuded ja maksuvõlad	20
2.6.5. Ettemaksed hankijatele	20
2.6.6. Põhivara	20
2.6.7. Pikaajalised kohustused	21
2.6.8. Hankijatele tasumata arved.....	22
2.6.9. Võlad töövõtjatele	22
2.6.10. Omakapital aktsiaseltsis	23
2.6.11. Realiseerimise netokäive.....	23
2.6.12. Rent	24
2.6.13. Mitmesugused tegevuskulud	25
2.6.14. Rahavoogude aruanne.....	25
2.6.15. Tehingud seotud osapooltega	25
2.6.16. Finantsriskide juhtimine.....	26
3. Audiitori järeldusotsus	28
4. Kasumi jaotamise ettepanek	29
Juhatuse ja nõukogu kinnitus majandusaasta aruandele	30

Info ettevõtte kohta

Ärinimi:	Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts	
Postiaadress:	Lennujaama tee 2 11101 Tallinn	
Asukohamaa:	Eesti Vabariik	
Telefon:	+372 625 8230	
Faks:	+372 625 8200	
Elektronpost:	eans@eans.ee	
Interneti kodulehekül:	www.eans.ee	
Äriregistri kood:	10341618	
Käibemaksukohuslase registreerimisnumber:	EE100339639	
Põhitegevusala:	Lennujuhtimisteenuse	osutamine
Majandusaasta:	Tallinna lennuinfopiirkonnas	
Juriidiline vorm:	01.jaanuar - 31.detsember	
Kontserniarvestus:	Aktsiaselts	
	Ei kuulu ühtegi kontserni;	
	Ei oma tütar- ja sidusettevõtteid	
Juhatus:	Jaan Tamm	juhatuse esimees
	Are Piel	juhatuse liige
	Tanel Rautits	juhatuse liige
Nõukogu:	Andrus Maide	nõukogu esimees
	Andres Uusma	nõukogu liige
	Hellar Lill	nõukogu liige
	Hjalmar Liivik	nõukogu liige
	Larissa Vinogradova	nõukogu liige
	Mati Paljasma	nõukogu liige
Omanik:	Eesti Vabariik (100%)	
Aktsiate valitseja:	Teede- ja Sideministeerium	
Audiitor:	Marek Sukk (AS KPMG Estonia)	

1. Tegevusaruanne

1.1. Tegevuskeskkond

2001. aasta oli Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsile (edaspidi aktsiaselts) neljas majandusaasta äriühinguna. Nelja aasta tulemustele tuginedes võib väita, et aktsiaselts on saavutanud oma majandustegevuses hea stabiilsuse.

Lennuliiklusteeninduse AS lähtub oma tegevuse planeerimisel rahvusvahelisest lennunduse strateegiast "ATM 2000+", Eesti konvergentsi ja rakendamise programmist (CIP) ning oma arengukavast. Aktsiaseltsi poolt koostatud Eesti CIP dokument on lähiaja arengut kirjeldav raamdokument ehk rahvusvaheliselt aktsepteeritud tööplaani aastani 2006.

Arengukava näeb ette järgmisi põhiülesandeid:

- lähtuvalt aktsiaseltsi lennujuhtimise korraldamise arengustrateegiast peab aastaks 2005 olema rakendatud kõik nn. üldise lendude korraldamise süsteemi all-süsteemid ja funktsioonid;
- koostöös Läti ja Leedu lennuliiklusteenuse osutajate ja USA konsultatsioonifirma DORS ekspertidega töötatakse välja side, navigatsiooni, seire ning lendude korraldamise (CNS/ATM) ja "gate-to-gate" (lennuliiklusteenistuste ja lennujaamade integreeritud ja ladusa teenindamise tagamise) pikaajalise arengukava põhimõtted ja tehnoloogia lähtudes EUROCONTROL-i ning ICAO strateegiatest;
- lennuliiklusteeninduse lennuinfo osakonna sertifitseerimine vastavuses ISO 9001:2000 standardile.

EUROCONTROL-i poolt koostatud aruanne näitab, et Eesti on oma CIP dokumendis sätestatud eesmärged edukalt täitnud ja vastab rahvusvahelistele lennujuhtimisstandarditele.

Uute turunišside leidmine konsultatsioonitegevuse näol on mitmekesistanud igapäevatööd ning võimaldanud efektiivsemalt rakendada aktsiaseltsi töötajaid erinevates projektides ja operatsioonilises töös.

Möödunud aasta majandustulemusi hinnates on eriliseks väärtuseks regiooni naaberpiirkondade suhteliselt tagasihoidlike kasvutempode ületamine ehk turu juurdevõitmine oma lähimate konkurentide Soome ja Läti arvelt.

1.2. Turg ja turundus

Firma käibest annab põhiosa (98,8%) lennujuhtimis- ja navigatsiooniteenuse osutamine Eesti õhuruumis ja Tallinna lennuväljal. Seejuures 99% kogukäibest on eksport. Navigatsiooniteenuse rahaline maht kasvas 2001. aastal võrreldes 2000. aastaga 2,96% ja 2001. aasta kogu äritulu oli 134 miljonit krooni. Peamisteks tegevusaladeks olid jätkuvalt lennujuhtimis- ja navigatsiooniteenuse osutamine Tallinna lennuinfo piirkonnas ning vähemal määral lennutegevuse, side-, lennuinfo- ja konsultatsiooniteenuste osutamine. Uue tegevusalana lisandusid 2001. aastal

põhikirjaliste tegevusalade nimistusse ehitusjärelvalve teostamine ning projektijuhtimine.

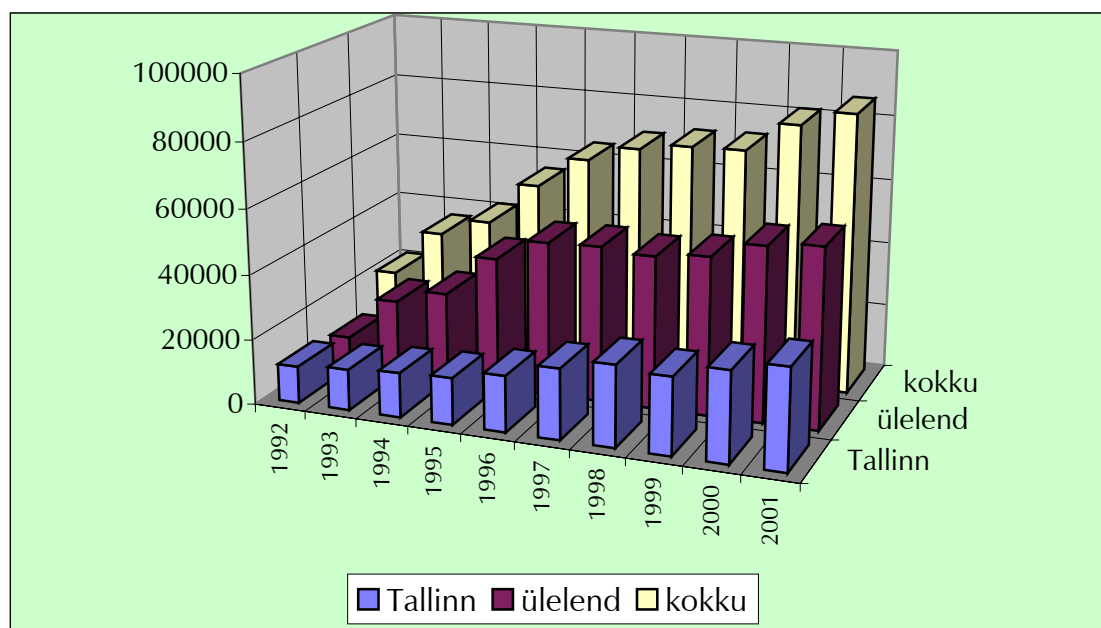
Aktsiaselts on seadnud tegevuse üheks strateegiliseks põhieesmärgiks oma potentsiaali rakendamise kasumlikes lennundustegevuse valdkondades, millest olulisema ulatuse on saavutanud konsultatsioonitegevus endise Nõukogude Liidu aladel. 2001. aastal laiendasime oma tegevuse ka Mongooliasse ja Kaliningradi oblastisse.

Eesti-siseselt on jätkunud tihe koostöö Õhuväe ja Piirivalveametiga, aktsiaseltsil on põhimõtteline kokkulepe alltöövõtuks piirivalve radarikonkursi võitnud firmaga EADS.

Kokku teenindati 2001. aastal 85 984 lendu. Neist 55 195 olid ülelennud ja 30 789 kohalik liiklus. Ülelendude arv kasvas 3,04% ning kohalik liiklus 11,2%.

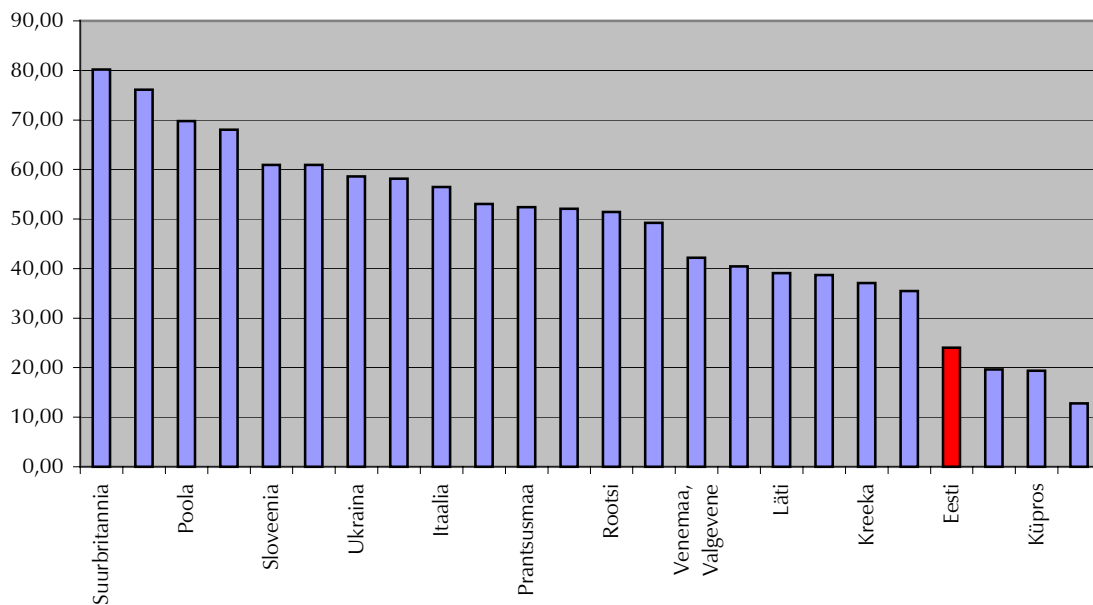
Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi ja selle eelkäijate poolt teenindatud lennuliiklus Eesti õhuruumis 1992 – 2001

Aasta	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Tallinn	11 351	12 546	13 704	14 331	17 260	21 575	24 900	23 598	27 685	30 789
Ülelend	9 720	23 356	27 684	40 556	47 378	47 972	46 840	48 532	53 558	55 195

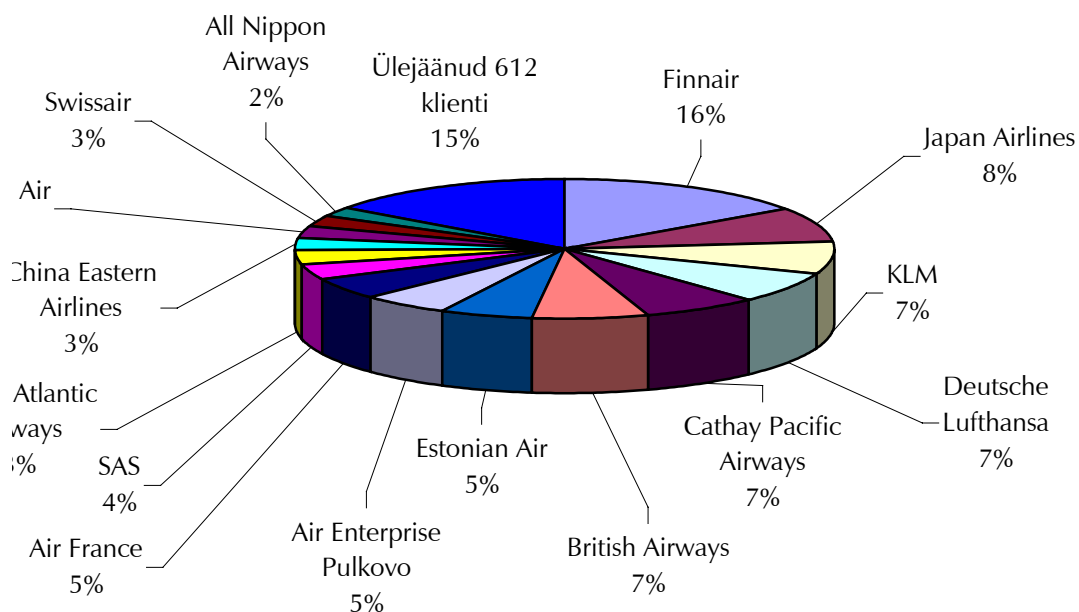
Eestis lennuliikluse juhtimise eest võetav tasu on üks madalamaid Euroopas ja on tähtsamaid tegureid, miks ülelendude osas suutis ettevõtte haarata enam kui 70% 2001. aastal juurde tulnud lendudest, mis kulgevad üle Eesti, Läti või Soome.

Marsruudi navigatsioonitasu tariifide võrdlus (eurodes)

Firma suurimate klientide - *Finnair*, *Japan Airlines*, *KLM*, *Deutsche Lufthansa*, *Cathay Pacific Airways* ja *British Airways* teenindamise eest saadavad tasud moodustavad kokku üle poole kogukäibest. Suurima kodumaise kliendina hoiab *Estonian Air* käibe poolest seitsmendat kohta. Kliendibaas koosneb kokku enam kui 600-st lennufirmast.

Lennufirmade jaotus realiseerimise netokäibe alusel

11. septembrist 2001 alguse saanud lennuliikluse globaalne vähenemine avaldas ettevõttele mõju lendude vähenemise osas 2001. aasta novembris ja detsembris

võrrelduna sama perioodiga 2000. aastal. Ülelendude osas vähenes lendude arv novembris 4,5% ja detsembris 8,7%, lennujaama liiklus vähenes vaid detsembris 3,4%. Otsesemateks mõjudeks võivad lähitulevikus saada lennufirmade pankrotistumise korral saamata jääv realisatsioon, mida võimendab sellest tingitud väiksem lendude maht ka tulevikus.

Senised sihipärased investeeringud põhivarasse ja personali koolitusse koos uutele tegevusaladele laienemisega on loonud kindla põhja aktsiaseltsi pikaajalisele edukusele ja sisendavad lootust eduka ja efektiivse tegevuse jätkumisele.

1.3. Majandustegevus

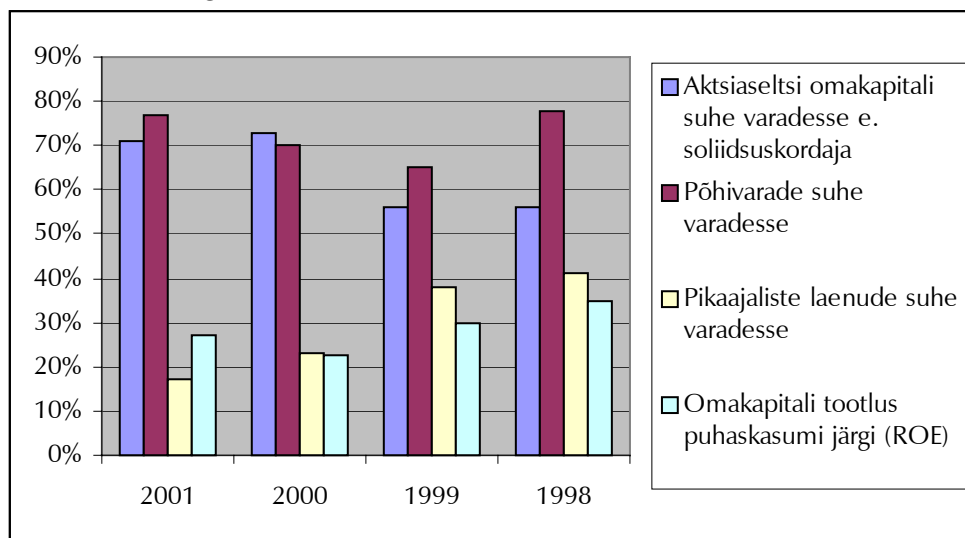
Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi majandustegevuse algusest on saavutatud iga-aastaselt kasum, aruandeperioodil teeniti 134 miljonilise äritulude juures 56 miljonit krooni kasumit.

Tarbijahinna indeks kasvas Eestis 2001. aasta jooksul keskmiselt 5,8%. Hinnatõusust hoolimata suutis Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts tänu efektiivsele majandustegevusele oma planeeritud ärikulusid 3,6 miljoni krooni ulatuses kokku hoida.

Maailma finantsturgudel suure languse läbi teinud intressimäärad aktsiaseltsile märkimisväärset mõju ei avaldanud, kuna aktsiaselts on intressiriski maandanud.

Aktsiaseltsi maksustamiseelseks kasumiks kujunes 55,97 miljonit krooni, mis oli plaanitust 4,4 miljoni krooni võrra suurem. Kavandatust suurema kasumi peamised põhjused olid tegevuskulude kokkuhoid ning plaanitust suuremad finantstulud.

Omakapitali tootlus oli aruandeperioodil 27% ning see on püsinud omanikku rahuldavatel tasemetel alates aktsiaseltsi loomisest. Lisaks headele kasuminumbritele ning kõrgele omakapitali tootlusele on ettevõtte äritegevuse rahavood piisavad, et katta võetud pikaajaliste laenude teenindamisega seotud kohustused ning tasuda omanikule dividende.

Töötajate keskmine arv oli 2001.aastal 106, kusjuures töötajate arv vähenes aasta jooksul 108-lt 100-ni, st. 7,4%. Tööjõukulud koos erisoodustustega ning

kaasnevate maksudega moodustasid 35,2 miljonit krooni ning nende osatähtsus ärikuludes oli 46,2%.

Kolmeliikmelise juhatuse tasud koos tegevjuhi tasuga ning sotsiaalmaksuga olid 2,1 miljonit krooni, kuueliikmelise nõukogu tasud koos sotsiaalmaksuga olid 825 tuhat krooni.

19.02.2001.a esitas *Copterline OY* Tallinna Linnakohtusse 633 833,95 kroonise hagi Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi vastu. Hagi aluseks on *Copterline OY*-le terminali navigatsiooniteenuse eest maist kuni novembrini 2000.a. tasumiseks esitatud arved, mille järgi tasutud raha *Copterline OY* tagasi nõuab. Hagis on viidatud arvete alusetule esitamisele, mis tuleneb lünkadest tollases teede- ja sideministri määruses. Kuna vaidlusaluste arvete eest on tasutud ja Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts ei pea tõenäoliseks hagi rahuldamist kohtus, siis ei ole nimetatud hagi seotud võimalikke kohustusi bilansis kajastatud.

1.4. Tariifid

Alates 1999.a. maikuust rakendatakse Eestis nagu enamikes Euroopa riikides lennuliiklusteenuste tariifide - marsruudi ja terminali navigatsioonitasu arvutamiseks ja kontrolliks *EUROCONTROL*-i poolt välja töötatud ja rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtteid. Vastavalt teede- ja sideministri määrusele kehtestab lennuliiklusteenust osutav ettevõtte lennuliiklustasude hinnakirja ise, kooskõlastades selle eelnevalt Lennuametiga. Samas määruses on sätestatud, et hinnakiri peab lähtuma Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni vastavatest põhimõtetest.

2001. aastal toimusid Eesti lennundusturul olulised muutused, millised sundisid Aktsiaseltsi juhatust senikehtinud tasumäärasid korrigeerima. Need olulised muutused olid eelkõige seotud:

- meteoteenuste tariifide rakendamisega 2001. aasta juunikuust;
- Rahvusvahelise Lennutranspordi Assotsiatsiooni IATA kriitikaga, mille kohaselt Lennuliiklusteeninduse AS poolt rakendatud terminali navigatsioonitasu ei vasta tegelikele kuludele, mistõttu toimub kohaliku liikluse teenindamise subsideerimine ülelendude arvelt;
- IATA märkusega, et Eestis kui Euroopa Liidu kandidaatriigis on kohatu rakendada erinevaid teenuste tariife kohalikele ja rahvusvahelistele lendudele.

Tulenevalt ülaltoodust ning aktsiaseltsi nõukogu 14.09.2001 koosoleku tulemustest tegi aktsiaseltsi juhatuse Lennuametile ettepaneku kooskõlastada lennuliiklustasude korrigeeritud hinnakiri. Võrreldes eelmise hinnakirjaga (kooskõlastatud Lennuametiga 06.11.2000.a.) on muudetud terminali navigatsioonitasu ühikuhinda ning on täpsustatud marsruudi navigatsioonitasu ja terminali navigatsioonitasu arvutamisel kasutatavate tegurite täpsusastet.

Uue terminali navigatsioonitasu ühikuhinnaks on 1220 krooni ning on ära kaotatud erinevus siseriikliku ning rahvusvahelise lennu navigatsioonitasu vahel, kuna teenuse osutamise seisukohalt kohaliku ja rahvusvahelise lennu teenindamise erinevus puudub. Uue teenuse ühikuhinna arvutamisel on arvesse võetud üleüldist lennuliikluse mahu kasvu ning lennuliikluse mahu võimalikku vähenemist seoses

kõrgemate tariifide kehtestamisega. Seni oli terminali navigatsioonitasu ühikuhinnaks siseriiklikel lendudel 525 krooni (kasv 132,38%) ning rahvusvahelistel lendudel 1050 krooni (kasv 16,19%). Uus hinnakiri rakendus alates 1.jaanuarist 2002.a.

1.5. Investeeringud

Suuremad investeeringud 2001. aastal olid jätkuvalt seotud lennujuhtimiskeskuse moderniseerimisprojektiga, kus uutesse lennujuhtimissüsteemidesse investeeriti 47 miljonit krooni. Esialgse plaani järgi võetakse uus süsteem täies mahus kasutusele alates 15. aprillist 2002.

Ülaltoodud projekti raames olid suuremad investeeringud seotud veel lennujuhtide simulaatoriklassi, kellasüsteemi ning infosüsteemi täiendamisega.

Lennujuhtide simulaatoriklassi ja torni simulaatori väljaehitamiseks investeeriti 1 miljon krooni, mille komponentideks olid:

- sidekommuteerimise süsteemi laiendus simulaatoriklassi jaoks;
- torni simulaatori raadioseadmed;
- meteoinformatsiooni- ja kellasüsteem simulaatorile;
- torni simulaatori lennuväljamakett ja konsool.

Torni simulaatorit kasutatakse juba uute lennujuhtide väljaõpetamisel ja 2002. aasta suveks on planeeritud lennujuhtidele nn. värskenduskursused. Soetatud simulaatorit kasutati ka üle-Euroopalise projekti raames õhusõidukite vähendatud kõrgushajutusmiinimumile (RVSM) ülemineku ettevalmistamiseks.

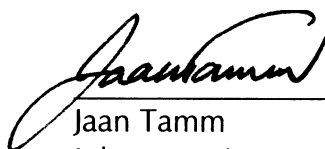
Investeeringud on tehtud peamiselt lennuohutuse tagamiseks ja õhuruumi läbilaskevõime suurendamiseks tulenevalt lennuliikluse prognoosidest järgneval kümnel aastal.

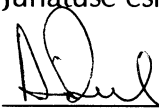
2. Raamatupidamise aastaaruanne

2.1. Juhatuse deklaratsioon

Juhatus deklareerib oma vastutust Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsuse eest ning kinnitab oma parimas teadmises, et:

- raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud põhimõtted, arvestusmeetodid ja hindamisalused on kooskõlas rahvusvaheliste raamatupidamise standarditega (IAS);
- raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi vara, kohustusi, omakapitali ja majandustulemust;
- Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts on jätkuvalt tegutsev.

 18.03.2002
Jaan Tamm
Juhatuse esimees

 16.03.2002
Are Piel
Juhatuse liige

 18.03.2002
Tanel Rautits
Juhatuse liige

2.2 Bilanss

Viide 1

VARAD		31.12.2001	31.12.2000
1.	Raha ja pangakonto	Viide 2 27 156 724	33 960 571
2.	Aktsiad ja muud väärtpaberid	Viide 2 27 221 050	29 661 497
3.	Nõuded ostjate vastu	Viide 3 15 480 666	15 730 904
	Ostjatelt laekumata arved	15 681 274	15 803 901
	Ebatõenäoliselt laekuvad arved (-)	-200 608	-72 997
4.	Mitmesugused nõuded	5 535	544
5.	Viitelaekumised	541 536	239 873
	Intressid	Viide 2 220 394	109 578
	Muud viitlaekumised	Viide 2 321 142	130 295
6.	Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	1 353 321	658 071
	Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	Viide 4 506 416	240 088
	Muud ettemakstud kulud	846 905	417 983
7.	Varud	1 386 779	22 403
	Kütus	28 609	18 330
	Ostetud kaubad müügiks	3 300	990
	Ettemaksed Hankijatele	Viide 5 1 354 870	3 083
	Kokku käibevara	73 145 611	80 273 863
8.	Materiaalne põhivara	243 287 329	187 834 620
	Maa ja ehitised	68 752 616	68 725 695
	Masinad ja seadmed	234 418 709	141 640 681
	Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	6 512 934	6 403 921
	Akumuleeritud põhivara kulum (-)	-67 426 490	-51 285 281
	Lõpetamata ehitus	1 029 560	485 045
	Ettemaksed materiaalse põhivara eest		21 864 559
9.	Immateriaalne põhivara	59 411	1 092 452
	Immateriaalne põhivara	59 411	693 135
	Ettemaks immateriaalse põhivara eest		399 317
	Kokku põhivara	Viide 6 243 346 740	188 927 072
	VARAD KOKKU	316 492 351	269 200 935

KOHUSTUSED ja OMAKAPITAL		31.12.2001	31.12.2000
10. Võlakohustused		7 607 968	7 613 116
Tagatiseta võlakohustused			5 148
Pikaajaliste laenude tagasimaksed	<i>Viide 7</i>	7 607 968	7 607 968
11. Ostjate ettemaksed toodete ja kaupade eest		157 228	3 572
12. Hankijatele tasumata arved	<i>Viide 8</i>	26 053 438	732 492
13. Maksuvõlad	<i>Viide 4</i>	1 685 774	1 747 224
14. Viitvõlad		4 162 190	2 409 861
Võlad töövõtjatele	<i>Viide 9</i>	3 546 086	1 716 624
Intressivõlad	<i>Viide 7</i>	588 200	661 730
Muud viitvõlad		27 904	31 507
Kokku lühiajalised kohustused		39 666 598	12 506 265
15. Pikaajalised võlakohustused	<i>Viide 7</i>	53 255 766	60 863 744
Kokku kohustused		92 922 364	73 370 009
16. Aktsiakapital nimiväärtuses		80 000 000	80 000 000
<i>Väljalastud nimeliste aktsiate arv</i>			
<i>800.000</i>			
<i>Põhikirjas näidatud suurim lubatud</i>			
<i>aktsiakapital 320.000.000</i>			
17. Reservkapital		6 124 898	4 108 323
18. Eelmise perioodi jaotamata kasum		81 473 973	71 391 096
19. Aruandeaasta kasum		55 971 116	40 331 507
Kokku omakapital	<i>Viide 10</i>	223 569 987	195 830 926
KOHUSTUSED ja OMAKAPITAL KOKKU		316 492 351	269 200 935

2.3. Kasumiaruanne

		2001	2000
		<i>Viide 1</i>	
Äritulud			
1. Realiseerimise netokäive	<i>Viide 11, 12</i>	132 614 842	129 731 330
2. Muud äritulud		1 302 085	202 764
3. Kokku äritulud		133 916 927	129 934 094
Ärikulud			
4. Kaubad, toore, materjal ja teenused		1 754 645	1 692 644
5. Mitmesugused tegevuskulud	<i>Viide 12, 13</i>	18 954 100	19 398 320
6. Tööjõu kulud		35 188 463	31 353 409
Palgakulu		26 435 944	23 573 990
Sotsiaalmaks ja		8 752 519	7 779 419
töötuskindlustusmaks			
7. Põhivara kulum		17 633 117	24 812 655
8. Muud ärikulud		2 677 426	5 803 349
9. Kokku ärikulud		76 207 751	83 060 377
ÄRIKASUM		57 709 176	46 873 717
10. Finantstulud			
Kasum valuutakursi muutustest		116 968	92 691
Muud intressi- ja finantstulud		2 769 593	2 354 829
Kokku finantstulud		2 886 561	2 447 520
11. Finantskulud			
Intressikulud	<i>Viide 7</i>	4 529 751	8 853 346
Kahjum valuutakursi muutustest		94 870	136 384
Kokku finantskulud		4 624 621	8 989 730
KASUM ENNE		55 971 116	40 331 507
TULUMAKSUSTAMIST			
12. Tulumaks	<i>Viide 4</i>	0	0
ARUANDEAASTA PUHASKASUM		55 971 116	40 331 507

2.4. Rahavoogude aruanne

Viide 14

	2001	2000
Rahavood äritegevusest		
Ostjatelt laekunud arved	133 017 545	131 794 526
Hankijatele tasutud arved	-22 987 986	-22 892 738
Töötajatele tasutud	-18 373 849	-17 590 214
Tasutud maksud	-12 125 365	-9 083 432
Muud laekunud äritulud	129 703	152 617
Muud tasutud ärikulud	-2 673 651	-2 523 709
Saadud intresse ja kasvikuid	2 467 929	2 509 847
Rahavood äritegevusest kokku	79 454 326	82 366 897
Rahavood investeerimisest		
Tasutud materiaalse põhivara eest	-48 306 721	-30 324 095
Tasutud immateriaalse põhivara eest	-59 692	
Ettemaks materiaalse põhivara eest		-1 656 938
Laekunud põhivara müügist	111 108	746 835
Rahavood investeerimisest kokku	-48 255 305	-31 234 198
Rahavood finantseerimisest		
Dividendide väljamaksed	-28 232 055	-6 304 136
Tasutud laenud	-7 607 978	-53 003 968
Makstud intressid	-4 603 281	-9 440 280
Rahavood finantseerimisest kokku	-40 443 314	-68 748 384
Rahavood kokku	-9 244 293	-17 615 685
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguse seisuga	63 622 067	81 237 754
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpu seisuga	54 377 774	63 622 067

2.5. Omakapitali muutuste aruanne

Viide 10

2 000	Aksia- kapital	Kohustuslik reservkapital	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Aruande- aasta kasum	Kokku
Saldo 31.12.1999	80 000 000	2 006 944	37 769 036	42 027 575	161 803 555
Reservkapitali suurendamine		2 101 379	-2 101 379		0
Dividendid 1999.a.eest			-6 304 136		-6 304 136
Eelmiste perioodide jaotamata kasumi suurendamine			42 027 575	-42 027 575	0
Puhaskasum 2000				40 331 507	40 331 507
Saldo 31.12.2000	80 000 000	4 108 323	71 391 096	40 331 507	195 830 926
2001	Aksia- kapital	Kohustuslik reservkapital	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Aruande- aasta kasum	Kokku
Saldo 31.12.2000	80 000 000	4 108 323	71 391 096	40 331 507	195 830 926
Reservkapitali suurendamine		2 016 575	-2 016 575		0
Dividendid 2000.a.eest			-28 232 055		-28 232 055
Eelmiste perioodide jaotamata kasumi suurendamine			40 331 507	-40 331 507	0
Puhaskasum 2001				55 971 116	55 971 116
Saldo 31.12.2001	80 000 000	6 124 898	81 473 973	55 971 116	223 569 987

2.6. Aastaaruande lisad

Viide 1

2.6.1. Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusskeemid ja arvestusmeetodid

Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi 2001. aasta raamatupidamise aastaaruanne on esmakordselt täielikult rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite (IAS) kohaselt koostatud aruanne. Olulist mõju avaldavaid muudatusi arvestuspõhimõtetes võrreldes eelmise majandusaastaga ei ole toimunud.

Aruandeperiood on 01.jaanuar-31.detsember 2001, bilanss on koostatud seisuga 31.detsember 2001.

Vastavalt Äriseadustikule kuulub majandusaasta aruande kinnitamine üldkoosoleku pädevusse.

Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool.

Kuna ettevõtte ise ei kuulu kontserni ning ettevõttel puuduvad tütar- ja sidusettevõtted, siis kontserniarvestust aruandlus ei käsitle.

Varad ja kohustused on aruannetes kajastatud soetusmaksumuses, kui ei ole märgitud teisiti. Tehingute kajastamisel on kasutatud tekkepõhisuse printsiipi.

Aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides, kõik rahalised summad on aruandes esitatud täiskroonides, kui ei ole märgitud teisiti.

Likviidsed vahendid

Võlakirjade ja kommertsipaberite väärtuse määramisel bilansipäeval on arvestatud soetatud võlakirjade ja kommertsipaberite hoidmisega lunastustähtajani, mistõttu saadav tulu väärtuse kasvust (*capital gain*, kajastatud bilansireal "muud viitlaekumised") on arvestatud lineaarselt. Lineaarselt on intressitulused arvestatud ka lühiajalistelt tähtajalistelt deposiitidelt.

Soetatud investeerimisfondide osakud on bilansipäeval ümber hinnatud turuväärtusesse, lisandunud väärtus on kajastatud kasumiaruandes kirjel "Muud intressi- ja finantstulud" ning bilansikirjel "Muud viitlaekumised".

Nõuded ostjate vastu

Nõudeid ostjate vastu hinnatakse individuaalselt, kandes ebatõenäoliselt laekuvad nõuded bilansikirjele "Ebatõenäoliselt laekuvad arved". Lootusetud nõuded kantakse bilansist maha ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Lühi- ja pikaajalised nõuded ja kohustused

Nõuded ja kohustused on liigitatud lühiajalisteks, kui nende realiseerimise tähtaeg langeb 12 kuu sisse alates bilansipäevast. Pikema perioodi jooksul realiseeruvad nõuded ja kohustused on kajastatud pikaajalistena.

Varud

Varud on hinnatud lähtuvalt sellest, mis on madalam - kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Kui esineb soetusmaksumuse ja neto realiseerimismaksumuse vahe, kantakse see aruandeaasta kuludesse. Toorme, materjali ja kaupade kuluks kandmisel on raamatupidamises kasutatud kaalutud keskmise meetodit.

Põhivara

Põhivaraks loetakse varasid üle ühe aastase kasutusajaga maksumusega alates 10 000 Eesti krooni. Põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest põhivara soetamisega seotud väljaminekutest. Materiaalne põhivara kajastatakse bilansis selle soetusmaksumuses, kusjuures eraldi näidatakse põhivara akumulieeritud kulum. Immateriaalne põhivara kajastatakse bilansis jääkväärtuses. Esemel, mille soetusmaksumus on alla 10 000 krooni, kantakse 100% kuludesse ostumomendil, kusjuures arvestust üle 1000 krooni maksvate vahendite üle peetakse bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara on kajastatud raamatupidamises madalamas väärtuses - kas jääkväärtuses või kaetavas väärtuses. Kaetav väärtus on kõrgem neto realiseerimismaksumusest ning kasutusväärtusest. Hindamise aluseks on kord aastas läbiviidav inventuur. Allahindluse tulemus kajastatakse kasumiaruandes. Põhivarasid amortiseeritakse lineaarselt nende eeldatava kasuliku kasutusaja jooksul.

Kulum on arvestatud raamatupidamises järgmiste amortisatsiooninormide järgi:

• Arvutustehnika	33%
• Masinad ja seadmed	5-40%
• Rajatised	3%
• Hooned ja ehitised	2-3%
• Maa	0%
• Immateriaalne põhivara	33%

Kuluminorm määratakse igale põhivaraobjektile eraldi, arvestades grupile, kuhu objekt kuulub, määratud normide vahemikku ning vara eeldatavat kasulikku eluiga.

Põhivara parendused kuuluvad kapitaliseerimisele juhul, kui nendega seoses viiakse konkreetse vara omadused kvalitatiivselt uuele tasemele või kui on võimalik tõestada, et tehtud kulutused tekitavad tulevikus olulisi tulusid. Jooksvad remonditööd kajastatakse aruandeaasta kuludena.

Puhkusetasukohustus

Puhkusetasukohustus on kuludes kajastatud kohustuse tekkimise perioodil, st hetkel, mil töötajal tekkis nõudeõigus. Nõudeõigus puhkusetasule tekib töötajal vastavalt Puhkuseseadusele. Väljateenitud puhkusetasu ja sellelt arvestatud sotsiaal- ning töötuskindlustusmaks on kasumiaruandes vastavalt inventuuri tulemustele kantud kuluks ning bilansis arvele võetud kohustusena.

Eraldised

Eraldised moodustatakse bilansis võimalike kohustuste jaoks, millega tõenäoliselt kaasnevad ettevõttele teatud kulutused kuid mille täpset suurust aruande koostamise päeval ei ole võimalik määrata. Suurus on hinnatud tulenevalt eelnevast praktikast ja juhtkonna hinnangutest.

Rendiarvestus

Vastavalt lepingute majanduslikule sisule on Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsis sõlmitud kõik rendilepingud kajastatud kasutusrendina.

Kasutusrendile antud objektide puhul on renditud varaobjekt arvel aktsiaseltsi raamatupidamisbilansis ning aktsiaselts jätkab sellelt amortisatsiooni arvestamist. Saadavad rendimaksud kantakse selle perioodi tuludesse, mille eest renti arvestati. Kasutusrendiga seotud jooksvad kulud (kaasa arvatud rendileantud varaobjekti kulum) kantakse kuludesse tekkepõhiselt, lähtudes tulude ja kulude vastavuse printsiibist.

Kasutusrendile võetud varade eest tasutud rendimaksud kajastatakse perioodi kuluna ja kajastatakse kasumiaruande kirjel "Mitmesugused tegevuskulud".

Kasumiaruanne

Kasumiaruandes on kajastatud tulud ja kulud tekkepõhiselt. Tulude ja kulude saldeerimist on kasutatud ainult põhivarade müügist ja mahakandmisest tuleneva kasumi või kahjumi tekkimisel, näidates tulemi vastavalt kirjel "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Realiseerimise netokäive

Realiseerimise netokäive sisaldab aasta jooksul osutatud teenuste ja realiseeritud kaupade maksumust, millest on maha arvatud käibemaks ja hinnavähendid, tagastatud tooted ja kaubad. Tulu teenuste müügist kajastatakse realiseerimise netokäibes nende teenuste osutamisel ning kui on tõenäoline, et müügitehingu tulemuseks on hüvituse laekumine ostjalt.

Laenukulude arvestus

Laenude haldamisega seotud kulud ja laenuintressid kajastatakse nende tekkimise perioodis.

Välisvaluuta arvestus

Välisvaluutas fikseeritud nõuded ja kohustused on ümber hinnatud Eesti Panga bilansipäeval kehtinud kursi alusel. Kasumiaruandes on äritulude ja -kulude all kajastatud valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud hankijate ning ostjatega. Muud valuutakursist tulenevad erinevused on näidatud finantstuludes ning -kuludes.

Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi valuutariski vältimise eesmärgil toimub arvete väljastamine valdavas enamuses eurodes (Eesti krooni kurss on euro suhtes fikseeritud 1 EUR = 15,64664 EEK).

Hinnangud

Juhatuse antud hinnangud ettevõtte varadele ja kohustustele aruandekuupäeva seisuga ning tulud ja kulud aruandeperioodil põhinevad aktuaalsel informatsioonil ettevõtte seisundist ning kavatsustest ja riskidest raamatupidamise aastaaruande koostamise seisuga.

Viide 2

2.6.2. Likviidsed vahendid

Finantsriskide juhtimisel on Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts 2001.majandusaastal sooritanud väärtpaberitega tehinguid alltoodud mahtudes. Aruandeperioodi lõpu seisuga on ettevõttel rahalisi vahendeid Hansapangas, Eesti Ühispangas ja Nordea Panga Eesti Filiaalis.

Tähtajalistelt deposiitidelt, võlakirjadelt ja kommertspaberitelt saadav tootlus on 3,2% kuni 5,05% (arvutatuna aastasel baasil) ning nende lunastustähtjad saavad 2002. aasta esimeses pooles. Nende turuhind ei erine oluliselt soetusmaksumusest.

Aruandeperioodi lõpu seisuga ei ole ettevõttel ühtegi kehtivat tuletisinstrumentide lepingut.

Väärtpaber	Liik	Saldo 31.12.2000		Soetatud 2001	Müüdud 2001	Aasta tulem	Saldo 31.12.2001	
		Soetus- maksumus	Viit- laeku- mine	Soetus- maksumus	Turu- väärtus		Soetus- maksumus	Viit- laeku- mine
	*							
Förenings- Sparbanken	kp	15 532 554	69 849	27 966 989	32 360 000	741 118	11 830 996	119 514
kogus, tk		1 586		2 850	3 236		1 200	
European Investment Bank	vk	8 128 943	60 446		8 292 698	103 309	0	0
kogus, tk		500			500		0	
Hansa Rahaturufond	o	6 000 000	20 809	11 500 000	12 900 000	263 109	4 600 000	14 441
kogus, tk		6000		11 500	12 900		4 600	
Hansa Intressifond	o	0	0	10 790 054	0	201 628	10 790 054	201 628
kogus, tk		0		87 800	0		87 800	
Svensk Exportkredit	vk	0	0	643 763	650 000	6 237	0	
kogus, tk		0		65	65		0	
Merita Bank	kp	0	0	1 498 616	1 500 000	1 384	0	
kogus, tk		0		15	15		0	
Kokku:		29 661 497	151 104	52 399 422	55 702 698	1 316 785	27 221 050	335 583

* kp- kommertspaber

o - osak

vk- võlakiri

2.6.3. Ostjatelt laekumata arved

Ostjatelt laekumata summad koosnevad müügiarvetel näidatud summadest, mida ei ole veel tasutud. Nõuded on suures enamuses eurodes, mistõttu olulist valuutariski ei ole.

2.6.4. Maksude tagasinõuded ja maksuvõlad

Maksuliik	31.12.2001		31.12.2000	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	29		29	
Käibemaks	180 532		224 412	
Üksikisiku tulumaks		840 075		770 674
Sotsiaalmaks		845 699		976 501
Erisoodustuse tulumaks	325 855		15 647	49
Kokku	506 416	1 685 774	240 088	1 747 224

Maksuvõlgadena näidatud summade tasumise tähtaeg on bilansipäevast hilisem, maksetähtaegu ületavaid maksukohustusi aktsiaseltsil seisuga 31.12.2001 ei ole.

Alates 2000.a 01.jaanuarist kehtima hakanud tulumaksuseaduse kohaselt ei maksa Eestis registreeritud juriidilised isikud enam tulumaksu mitte teenitud, vaid jaotatud kasumilt. Tulumaksu makstakse erisoodustustelt, füüsilistele isikutele ja mitteresidentidele makstavatelt dividendidelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt ja ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt määruga 26/74.

Riigile kui Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi omanikule makstud dividende tulumaksuga ei maksustata.

2.6.5. Ettemaksed hankijatele

Vastavalt sõlmitud konsultatsiooniteenuste osutamise lepingule on EUROCONTROL'ile (Euroopa Lennujuhtimise ja Lennuohutuse Organisatsioon) tehtud ettemaks summas 86,6 tuhat eurot (1,35 miljonit krooni). Ettemaks tasaarveldatakse lepingu raames teostatavate viimaste tööde maksumusega, mis juhtkonna hinnangul leiavad aset 2002.a esimesel poolel.

2.6.6. Põhivara

Olulise osa aruandeaasta investeeringutest moodustas aruandeperioodil valminud uus lennujuhtimissüsteem, mis telliti Saksamaa firmalt Thales ATM ning mille maksumuseks kujunes 5,77 miljonit eurot e. 90,3 miljonit krooni.

Materiaalne põhivara

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Lõpetamata ehitus	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2000	1 341 685	67 384 010	141 640 681	6 403 922	485 045	217 255 343
Soetatud põhivara	16 261	10 660	93 259 335	680 738	50 708 642	144 675 636
Müüdnud põhivara				293 625	0	293 625
Valminud lõpetamata ehitus					50 164 127	50 164 127
Maha kantud	0	0	481 307	278 101	0	759 408
Soetusmaksumus 31.12.2001	1 357 946	67 394 670	234 418 709	6 512 934	1 029 560	310 713 819
Akumuleeritud kulum 31.12.2000	0	3 922 726	43 914 618	3 447 937	0	51 285 281
Majandusaasta kulum	0	1 586 719	14 706 001	690 253	0	16 982 973
Müüdnud/maha kantud põhivara	0		379 111	462 653	0	841 764
Akumuleeritud kulum 31.12.2001	0	5 509 445	58 241 508	3 675 537	0	67 426 490
Jääkväärtus 31.12.2000	1 341 685	63 461 284	97 726 063	2 955 985	485 045	165 970 062
Jääkväärtus 31.12.2001	1 357 946	61 885 225	176 177 201	2 837 397	1 029 560	243 287 329

Immateriaalne põhivara

Jääkmaksumus 31.12.2000	693 135
Soetatud	59 692
Mahakandmine	43 272
Majandusaasta kulum	650 144
Jääkmaksumus 31.12.2001	59 411

Viide 7

2.6.7. Pikaajalised kohustused

Võlausaldaja	Pikaajalise võlakohustuse jääk 31.12.2001	Kuulub tasumisele 2002. aastal	Intressimäär	Võlgnevuse lõpliku kustutamise tähtaeg
EIB, 1. osamakse	35 829 178	4 478 648	7,99%	10.11.2009
EIB, 3. osamakse	25 034 556	3 129 320	5,15%	10.11.2009
Kokku:	60 863 734	7 607 968	6,82%	10.11.2009

Bilansis näidatud pikaajalised pangalaenu ja lühiajaliste kohustustena näidatud pikaajaliste laenude tagasimaksed järgmisel perioodil on Eesti Vabariigi poolt Euroopa Investeeringuspangalt lennunduse kaasajastamiseks võetud laen. Kuna laenu võtmise ajal oli lepingupartneriks Lennuamet, siis Lennuametist eraldudes anti kõik laenuga seotud kohustused ja õigused üle Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsile ning sõlmiti all-laenuleping Eesti Vabariigi ja Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi vahel. Kooskõlas raamatupidamise hea tavaga ja lähtudes objektiivsuse printsiibist on nimetatud laen kajastatud pangalaenuna. Tagatise selle laenu tagamiseks ei ole antud, laen on Saksa marga põhine ning fikseeritud intressimääraga. Laen võeti kolmes osas, millest teisena võetud osa maksti EIB-le tagasi aastal 2000. Laenu põhiosa tagasimaksed ja intressimaksed toimuvad kaks korda aastas, mais ja novembris.

Laenuintress on kasumiaruandes kajastatud kirjel "Intressikulud".

Viide 8

2.6.8. Hankijatele tasumata arved

Hankijatele tasumata arvete real on näidatud saadud kaupade ja teenuste eest maksmata arvete summad. Olulise osa moodustavad investeeringute eest tasumisele kuuluvad summad Thales ATM-ile 22,3 miljoni krooni ulatuses ja Saksamaa firmale Rohde&Schwarz-ile 1,3 miljoni krooni ulatuses. Maksetähtaega ületanud võlgnevusi hankijatele bilansipäeva seisuga ei esine.

Viide 9

2.6.9. Võlad töövõtjatele

Materiaalselt fikseeritava kohustuse liik	Kohustuse summa
Väljamaksmata puhkusekohustus koos sotsiaal-ja töötuskindlustusmaksuga	1 906 483
Väljamaksmata preemiaeraldis koos sotsiaal-ja töötuskindlustusmaksuga	1 639 603
Kokku	3 546 086

Puhkusekohustusena on arvestatud välja teenitud kuid kasutamata puhkusepäevade eest makstavat puhkusetasu koos selle pealt makstava 33%-lise sotsiaalmaksuga ja 0,5%-lise töötuskindlustusmaksuga.

Ettevõtte häid tulemusi ning eelnevate aastate praktikat arvestades on aruandeperioodi kulude arvel moodustatud eraldis nõukogu ja juhatuse liikmetele ning töötajatele aastapreemia määramiseks. Eraldise hulka on arvestatud ka kaasnevate maksude kulu.

2.6.10. Omakapital aktsiaseltsis

2.6.10.1. Aktsiakapital

Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi aktsiakapital oli 2001. aastal püsivalt 80 miljonit krooni ja koosnes 800 000-st ühte liiki nimelisest lihtaktsiast nimiväärtusega 100 krooni. Aktsiakapital kujunes ettevõtte loomisel mitterahalise sissemaksena. Kõik aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile.

Vastavalt aktsiaseltsi põhikirjale on aktsiaseltsi miinimumaktsiakapital 80 000 000 krooni ja maksimumaktsiakapital 320 000 000 krooni.

Aktsiate emissiooni ega fondiemissiooni majandusaastal ei toimunud.

2.6.10.2. Kohustuslik reservkapital

Kohustuslik reservkapital peab vastavalt Äriseadustikule ja aktsiaseltsi põhikirjale moodustama 10% aktsiakapitalist. Eraldised tehakse puhaskasumist aktsionäride üldkoosoleku otsuse alusel. Kohustuslikku reservkapitali ei maksta aktsionäridele välja dividendidena.

2001. aastal eraldati kohustuslikku reservkapitali 5% 2000. aasta puhaskasumist, s.o. 2 016 575 krooni.

2.6.10.3. Dividendid

	2001.a.	2000.a.
Aruandeaastal väljakuulutatud dividendid	70% 2000.a. kasumist e. 28 232 055 krooni	15% 1999.a. kasumist e. 6 304 136 krooni
Aruandeaastal makstud dividendid	28 232 055 krooni	6 304 136 krooni

2001.a puhaskasumi jaotamise ettepanek on maksta dividende 70% 2001. majandusaasta 55 971 116 krooni suurusest kasumist. Ettepaneku kohta teeb otsuse aktsionäride üldkoosolek, mistõttu seda ei ole kajastatud 2001.a aruandes kohustusena.

2.6.11. Realiseerimise netokäive

2.6.11.1. Realiseerimise netokäive teenuste lõikes

Teenuse liik	2001	2000
Navigatsiooniteenus	130 959 970	127 195 632
Terminali navigatsiooniteenus	8 527 011	7 906 711
Marsruudi navigatsiooniteenus	122 432 959	119 288 921
Konsultatsiooniteenus	560 383	1 518 493
Lennuteenus	364 133	323 436
Muud teenused	730 356	693 769
KOKKU	132 614 842	129 731 330

Marsruudi navigatsiooniteenusest saadud realisatsioonist 116,1 miljonit krooni moodustas teenuse osutamine ülelendudele ja 6,3 miljonit krooni teenuse osutamine Tallinnas maanduvatele õhusõidukitele. Aastal 2000 olid vastavad näitajad 112,8 miljonit krooni ja 6,5 miljonit krooni.

2.6.11.2. Realiseerimise netokäive riikide lõikes

Riik	2001	2000
1 Soome	20 899 795	22 156 265
2 Jaapan	13 470 513	17 312 784
3 Suurbritannia	13 103 317	13 395 877
4 Venemaa	10 458 758	8 085 534
5 Eesti	9 964 049	10 537 352
6 Holland	9 698 051	8 419 858
7 Saksamaa	9 381 968	8 796 967
8 Hongkong	9 098 845	3 526 058
9 Prantsusmaa	6 539 657	7 656 317
10 Rootsi	5 597 292	6 438 188
11 Läti	4 434 656	4 054 729
12 Korea	4 377 404	3 963 996
13 Hiina	4 296 151	3 597 533
14 Šveits	3 365 808	3 441 160
15 Austria	1 757 805	1 774 113
16 Poola	1 330 598	898 450
17 Belgia	1 012 059	1 312 843
Ülejäänud 44 riiki (2000.a. 35 riiki)	3 828 114	4 363 304
KOKKU	132 614 842	129 731 330

Viide 12

2.6.12. Rent

Aktsiaseltsil oli aasta alguses sõlmitud kasutusrendi lepingud kaheksa sõiduauto, ühe veoauto ja ühe väikebussi kasutamiseks, rendilepingute pikkuseks on 3-4 aastat. Aasta lõpus oli kehtivaid kasutusrendi lepinguid 9 sõiduauto, ühe veoauto ja kahe väikebussi kasutamiseks. Ettevõttel puudub kohustus sõidukid rendiperioodi lõppedes välja osta. Kuigi ettevõttel on lepingujärgne õigus sõiduk rendiperioodil välja osta, ei ole seda praktiseeritud ning juhatus ei näe seda ette ka olemasolevate lepingute lõppemise korral. Rendimakseid on aruandeperioodil tasutud alljärgnevalt:

Ettevõtte nimetus	Aruandeperioodil makstud rendimaksud
Hoiupanga Liisingu AS	323 448
AS Hansa Liising Eesti	426 574
Kokku	750 022

Kuna kasutusrendil olevate sõidukite arv püsib stabiilsena ka tulevikus, siis püsivad samas suurusjärgus ka järgnevate aastate rendimaksed.

Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts on rendile andnud varasid alljärgnevalt:

Põhivara liik	Soetus- maksumus	Akumuleeritud kulum sh. 31.12.2001	allahindlus	Aruande- perioodi kulum	Jääkväärtus 31.12.2001	Kasutus- rendina saadud tulu 2001
Masinad ja seadmed	7 873 429	6 970 674	4 443 594	152 352	902 755	152 542
Muu inventar	2 197 732	311 338		109 884	1 886 394	364 133

Aruandeperioodil rendile antud põhivarade allahindlust ei esinenud.

Järgmistel aastatel püsivad renditulud samas suurusjärgus.

Viide 13

2.6.13. Mitmesugused tegevuskulud

Koolituskulud	2 926 165
Lähetuse kulud	2 599 405
Kindlustuskulud	2 443 596
Ostetud teenused	2 365 086
Kommunikatsioonikulu	1 987 626
Seadmete ekspluatatsioonikulud	1 299 280
Hoonete ja ruumide korrashoid	1 218 248
Muud tegevuskulud	4 114 694
Kokku	18 954 100

Viide 14

2.6.14. Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruande koostamisel otsustas juhatus alates 2000.majandusaastast kasutama hakata otsesel meetodil koostatud rahavoogude aruannet. Raha ja selle ekvivalentidena on rahavoogude aruandes käsitletud bilansikirjetel "Raha ja pangakontod" ning "Aktsiad ja muud väärtpaberid" kajastatud varad. Real "Ettemaks materiaalse põhivara eest" on näidatud aasta sees tehtud ettemaksed põhivara eest, mis bilansipäeva seisuga on põhivarana arvele võetud.

2.6.15. Tehingud seotud osapooltega

Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts käsitles seotud osapooltena ettevõtte nõukogu ja juhtkonna liikmeid ja nende lähedasi sugulasi, samuti ettevõtteid, mida omavad loetletud inimesed (osalus suurem kui 20%).

Kolmeliikmelise juhatuse tasud koos tegevjuhi tasuga ning sotsiaalmaksuga olid 2,1 miljonit krooni, kuueliikmelise nõukogu tasud koos sotsiaalmaksuga olid 825 tuhat krooni.

Vastavalt juhatuse liikmetega sõlmitud teenistuslepingutele on ettevõttel kohustus maksta kompensatsiooni sõltuvalt lepingu lõpetamise alustest juhatuse esimehele nelja kuni kaheksa kuupalga ulatuses ja teistele juhatuse liikmetele kuni kuue kuu juhatuse tasu ulatuses. Kuna selle väljamaksmist ei peeta tõenäoliseks, siis pole eraldist nimetatud hüvitiste maksmiseks moodustatud.

2.6.16. Finantsriskide juhtimine

Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts on defineerinud ennast riske vältivaks ettevõtteks. Seetõttu on finantsriskide juhtimiseks välja töötatud finantsriskide juhtimise kord, mis reguleerib järgmiste AS-i majandustegevusega seotud finantsriskide juhtimist: likviidsusrisk, krediidirisk, valuutarisk ja intressirisk. Kapitaliriski juhtimisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse määrustest, millega iga-aastaselt määratakse kindlaks omanikule kantavate dividendide määr.

Aktsiaseltsi finantsriskide juhtimisel on tähtsaimad eesmärgid tähtsuse järjekorras:

- likviidsus;
- kapitali säilimine;
- tulu teenimine.

Tuletisinstrumente tohib kasutada ainult riskide maandamiseks.

Likviidsusrisk

Aktsiaseltsil peab olema kolme tööpäeva jooksul rahana kasutatav vähemalt jooksva kuu kassa väljaminekute suurune summa, arvestamata ühekordseid tavalisest oluliselt suuremaid väljaminekuid. Lühiajaliste tähtajaliste investeeringute tegemisel peab olema tagatud likviidsus ka ühekordsete tavalisest oluliselt suuremate väljaminekute õigeaegseks tasumiseks.

Krediidirisk

Aktsiaselts kasutab krediidiriski juhtimiseks reitinguagentuuride Moody's ja Standard&Poors reitinguid. Aktsiaseltsi raha paigutamiseks erinevatesse võlainstrumentidesse on kehtestatud miinimumreitingud ja mahupiirangud, samuti on määratletud lubatavad investeerimispiirkonnad.

Aktsiaseltsi krediidirisk sisaldab võimalikku kahju, mis tekib äripartnerite suutmatusest täita oma kohustusi. Bilansipäeva seisuga ei olnud ettevõttel teada olulisi suuremaid riske seoses ostjatelt laekumata arvetega (välja arvatud summade osas, mis on kantud ebatõenäoliselt laekuvateks arveteks).

Valuutarisk

Varadest ja kohustustest tulenevad valuutariskid tuleb maandada, kui avatud netopositsioon samas valuutas ületab 1 miljon krooni. Varasid ja kohustusi eurodes ja eurokorvi kuuluvates valuutades loetakse valuutariski suhtes neutraalseteks varadeks ja kohustusteks. Valdavas enamuses toimub arvlemine eurodes.

Intressirisk

Varadest ja kohustustest tulenev intressirisk tuleb võimalusel maandada. Ettevõtte kohustused on fikseeritud intressimääraga. Varade intressirisk on maandatud nende hoidmisega lunastustähtajani.

3. Audiitori järeldusotsus

KPMG Estonia

Ahtri 10A
10151 Tallinn
Estonia
Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777

Riia 4
51004 Tartu
Estonia
Telephone +372 7 301 330
Fax +372 7 301 333

Audiitori järeldusotsus

Lennuliiklusteeninduse AS aktsionäridele

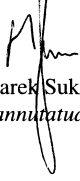
Oleme auditeerinud lehekülgedel 10 kuni 27 esitatud Lennuliiklusteeninduse AS raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2001, perioodi 1.01.-31.12.2001 kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ning aastaaruande lisasid. Raamatupidamise aastaaruande koostamine on ettevõtte juhtkonna kohustus. Meie ülesanne on anda auditi tulemustele tuginedes hinnang raamatupidamise aastaaruande kohta.

Sooritasime auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega. Need standardid nõuavad, et audit planeeritaks ja sooritataks viisil, mis võimaldaks piisava kindlustundega otsustada, ega raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu ja ebatäpsusi. Auditi käigus oleme väljavõtteliselt kontrollinud tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Meie audit hõlmas ka raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonnapoolsete raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi ning seisukohavõttu raamatupidamise aastaaruande esituslaadi suhtes tervikuna. Arvame, et meie audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks raamatupidamise aastaaruande kohta.

Oleme seisukohal, et ülalmainitud raamatupidamise aastaaruanne kajastab kooskõlas rahvusvaheliste raamatupidamise standarditega olulises osas õigesti ja õiglaselt Lennuliiklusteeninduse AS finantsseisundit seisuga 31.12.2001 ning siis lõppenud aruandeperioodi majandustulemust ja rahavoogusid.

Tallinn, 18. märts 2002

AS KPMG Estonia

Marek Sukk
Vannutatud audiitor

Aktsiaselts KPMG Estonia, a company incorporated under the Commercial Code of the Republic of Estonia, is a member of KPMG International, a Swiss association.

212016 *

4. Kasumi jaotamise ettepanek

Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi juhatus kinnitas aktsiaseltsi 2001.majandusaasta auditeeritud kasumi 55 971 116 krooni. Võttes arvesse Vabariigi Valitsuse 27. novembri 2001.a määrust nr 368 teeb juhatus üldkoosolekule ettepaneku jaotada Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi 2001.majandusaasta puhaskasum alljärgnevalt:

- kanda kohustuslikku reservkapitali 1 875 102 krooni;
- maksta dividendidena välja 70% puhaskasumist summas 39 179 781 krooni;
- kanda eelmiste perioodide jaotamata kasumiks 14 916 233 krooni.

Jaan Tamm
Juhatuse esimees

Are Piel
Juhatuse liige

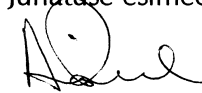
Tanel Rautits
Juhatuse liige

Juhatuse ja nõukogu kinnitus majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud 2001. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, audiitori järeldusotsusest ja kasumi jaotamise ettepanekust, läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

 18.03.2002

Jaan Tamm
Juhatuse esimees

 18.03.2002

Are Piel
Juhatuse liige

 18.03.2002

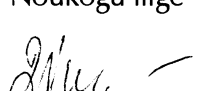
Tanel Rautits
Juhatuse liige

 16.04.2002

Andrus Maide
Nõukogu esimees

 16.04.2002

Andres Uusma
Nõukogu liige

 09.04.2002

Larissa Vinogradova
Nõukogu liige

 09.04.2002

Hjalmar Liivik
Nõukogu liige

 09.04.2002

Mati Paljasma
Nõukogu liige

 09.04.2002

Hellar Lill
Nõukogu liige